

Årsredovisning

STIFTELSEN TYRESTASKOGEN

815601-0624

Styrelsen för STIFTELSEN TYRESTASKOGEN får härmed lämna sin redogörelse för stiftelsens verksamhet under räkenskapsåret 2022-01-01 - 2022-12-31.

Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (sek).

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	SIDA	
- Förvaltningsberättelse	3-14	
- Resultaträkning	15	
- Balansräkning	16-17	+
- Noter	18-22	
- Underskrifter	23	

Förvaltningsberättelse för Stiftelsen Tyrestaskogen 2022

Lillströmsträsk i Tyresta naturreservats östra del, augusti 2022

Inledning

Stiftelsen Tyrestaskogen kan härmed lägga sitt tjugonionde verksamhetsår till handlingarna.

Coronaviruspandemin har även i år haft en betydande påverkan på vår verksamhet. Tyresta har fortsatt haft många besökare. När andra verksamheter har stängt har naturen öppnats upp.

Vi har hållit ut och med höga ambitioner fortsatt att förvalta och utveckla Tyresta nationalpark, Tyresta naturreservat, Tyresta gård och naturum Nationalparkernas hus enligt vårt ändamål och våra stadgar.

Stiftelsen tackar alla finansiärer och bidragsgivare, som gör vårt arbete för naturvården och friluftslövet möjligt. Den nära dialogen med Naturvårdsverket och Länsstyrelsen har varit en viktig förutsättning för vår verksamhet, likaså vår engagerade styrelse. Vi vill också tacka alla intressenter och samverkanspartners, från kommuner till entreprenörer och ideella föreningar, för gott samarbete.

Vi är också tacksamma för alla engagerade besökare i Tyrestaområdet. De ser och hör vad som sker i skogen, ger oss återkoppling och kommer med förslag till förbättringar. Och de kan samtidigt njuta av några värdefulla ekosystemtjänster: berikande naturupplevelser och välbefinnande till kropp och själ.

För Stiftelsen Tyrestaskogen

Jonas Ekstrand
vd och nationalparkschef

Tyrestaområdet

Stiftelsen Tyrestaskogen (STS) förvaltar Tyresta: ett stort, skyddat, lättillgängligt och i stora delar opåverkat naturområde med höga natur-, kulturmiljö- och upplevelsevärden. Det ligger i Haninge och Tyresö kommuner söder om Stockholm.

Kärnområdet på 1 970 hektar är skyddat som nationalpark sedan 1993, med syftet enligt nationalparksförordningen att "bevara ett representativt sprickdalslandskap med omgivande urskogar och värdefull natur i övrigt". Här finns den finaste och största urskogen söder om Dalälven. Även i Norrland nedanför fjällskogarna är gamla, orörda skogar som de i Tyresta mycket ovanliga. Nationalparken omges på tre sidor av ett mer kulturpräglad naturreservat på sammanlagt 2 949 hektar. Tyrestaområdet fungerar som närrekreationsmark för boende i Haninge och Tyresö, som utflyktsområde för hela Stockholmsregionen samt som besöksmål för turister.

Tyresta har stora arealer urskog, naturskog, hållmarker, myrar, brandområden, odlings- och naturbetesmarker, strandängar, våtmarker, sjöar, vattendrag och även ett stycke innerskärsgård. Det är ett från exploatering närmast orört område som ligger bara en halvtimmes bilresa från Stockholms centrum; ett välbesökt, nära 5 000 hektar skyddat tätortsnära natur- och kulturlandskap av högsta klass.

I området finns ett tiotal anlagda eldplatser, flera vindskydd och 55 km markerade leder. Tyresta by, som utgör huvudentrén till nationalparken, har höga kulturmiljövärden. I byn finns ett 20-tal byggnader, med anor från 1700-talet och framåt. Här ligger också Tyresta gård, Stiftelsens kontor och vårt bemannade besökscentrum, naturum Nationalparkernas hus.

Tyresta nationalpark ägs i sin helhet av staten via Naturvårdsverket, som även äger merparten av Tyresta naturreservat. Åvaområdet och sydöstra delen av reservatet såldes av Stockholms stad till Naturvårdsverket senhösten 2020. I reservatets södra del finns även några privatägda områden. I de norra delarna äger Tyresö kommun och några privatpersoner tomtmark inom naturreservatet.

Stiftelsens grunder

Stiftelsen Tyrestaskogen instiftades år 1993 av Naturvårdsverket, Länsstyrelsen i Stockholms län samt Stockholms stad, Haninge och Tyresö kommuner. I samband med att Tyresta nationalpark inrättades samma år beslutade regeringen genom nationalparksförordningen att Stiftelsen är förvaltare. Länsstyrelsen har utsett Stiftelsen till förvaltare av Tyresta naturreservat.

Enligt stadgarna är Stiftelsens ändamål att:

- förvalta Tyresta nationalpark och naturreservat,
- svara för viss fastighetsförvaltning på uppdrag av Naturvårdsverket,
- fördjupa kunskapen, informera och utbilda besökarna om natur och kultur i Tyresta, genom bl.a. inventeringar, utställningar, trycksaker, föreläsningar och guidningar,
- underhålla, sköta och vid behov utveckla anläggningar och verksamhet till gagn för nationalparken, naturreservatet och dess besökare.

Stiftelsen Tyrestaskogen är en avkastningsstiftelse med ett kapital som förvaltas av Kammarkollegiet. Det samlade, bundna stiftelsekapitalet från instiftarna var vid starten 39 mkr, vilket placerades i aktie- och räntefonder. De första åren var direktavkastningen hög, täckte förvaltningskostnaderna och genererade dessutom ett visst överskott. Detta återfördes då till kapitalet, vilket ökade till drygt 44,6 mkr. Direktavkastningen har dock minskat sedan dess och utgör ett normalår ca. 10-20 % av intäkterna i verksamhetsbudgeten. För att kompensera den

över tid minskande betydelsen av stiftelsekapitalet har Naturvårdsverket tagit ett huvudansvar för finansieringen av förvaltningen. Emellertid har det nominella tillskottet legat på en i princip oförändrad nivå de senaste 10-15 åren och är numera påtagligt urholkat av inflation. Statens budget för 2023 innebär stora neddragningar för naturvården i Sverige och ytterligare neddragningar är aviserade för 2024. Haninge och Tyresö kommuner samt Stockholms stad har under 2022 på en lägre nivå bidragit finansiellt till Tyrestas förvaltning. Under sommaren 2022 kontaktades Stiftelsen på telefon av Naturvårdsverket. En internrevision på Naturvårdsverket har uppdagat att det kan föreligga problem med formalia rörande Stiftelsens uppdrag om viss fastighetsförvaltning. Frågan avsågs redas ut under hösten 2022, men Naturvårdsverket har inte återkommit.

Att vara förvaltare av ett så värdefullt och välbesökt område som Tyresta, innebär stort ansvar och förtroende. Våra ambitioner är därför höga och viljan är stor. Mandatet innebär många möjligheter. Vi vill värna, vårda, visa och utveckla Tyrestaområdet på bästa sätt. Vi vill att Tyresta ska vara ett föredöme som nationalpark och besöksmål, nationellt och internationellt.

Stiftelsens styrelse

Tyresta nationalpark har med Stiftelsen Tyrestaskogen som förvaltare en för landet unik förvaltningsform. Den innebär en samförvaltningsmodell mellan staten och de berörda kommunerna. Formen är vald för att säkra resurser för långsiktig förvaltning och lokal delaktighet. Styrelsemedlemmarna nomineras av de fem instiftarna. Kommunerna utser politiker och har majoritet i styrelsen. Naturvårdsverket utser ordförande.

Uppgifterna för styrelsen är i första hand att besluta om budget, verksamhetsplan och anställning av fast personal. Dessutom hanterar styrelsen policyfrågor och följer arbetet med förvaltningen av Tyresta i övrigt. Ordföranden har regelbundet avstämningar med nationalparkschefen.

Styrelsearbetet löper enligt ett etablerat schema över året. Vid marsmötet fastställs verksamhetsplan och budget. Då har staten fördelat sina ersättningar och vi vet vilket utfall avkastningen på stiftelsekapitalet inneburit. En exkursion hör till traditionen vid majmötet, då avstämningar görs av ekonomi och arbetsläge. Det senare sker också vid septembermötet, då även prioriteringar för nästa verksamhetsår tas upp. Vid novembermötet beslutas en preliminär verksamhetsplan och budget utifrån förvaltningens förslag.

Stiftelsen Tyrestaskogen har haft fyra ordinarie sammanträden år 2022: Den 25 mars, 20 maj, 2 september och 18 november. Det hölls även ett per capsulam-möte den 8 juni.

Styrelsen består enligt stadgarna av nio ordinarie ledamöter med ersättare, fördelade på instiftarna.

Naturvårdsverket, ordinarie

Björn-Axel Beijer
Emma Pöppel

Ersättare

Maria Taberman
Karin Marklund

Länsstyrelsen, ordinarie

Johanna Lindgren, ordförande utsedd av Naturvårdsverket
Björn Carlberg

Ersättare

Nils Svensson
Åsa Lagerlöf

Stockholms stad, ordinarie

Gunnar Björkman

Göran Råsmar

Ersättare

Maria Bergström

Eva Risberg

Haninge kommun, ordinarie

Anders C Lindberg

Ylva Thomasson

Ersättare

Mikael Trolin

Thomas Hjelm

Tyresö kommun, ordinarie

Mats Lindblom, vice ordförande

Ersättare

Eric Magnusson

Revisor har varit Maaria Martin-Vivaldi, Grant Thornton. Lekmannarevisor har varit Maria Löfgren från Stockholms stad, med Gustav Blix som suppleant.

Stiftelsens organisation och förvaltningspersonal

Stiftelsens arbete utgår från de av styrelsen beslutade verksamhetsplanerna. Dock är arbetet påtagligt händelsestyrt och kräver stor flexibilitet, vilket gäller samtliga verksamheter. Stiftelsens operativa del utgörs av Tyresta nationalparksförvaltning. Den är indelad i fyra verksamhetsgrenar: stab, fält, naturum och gård; och hade vid årets slut tio tillsvidareanställda, tre personer med tidsbegränsade anställningar samt ett tiotal intermittert anställda.

I *staben* arbetade vd/nationalparkschef Jonas Ekstrand, ekonomichefen Christine Branden, matematiker/analytiker Magnus Marin samt butiksansvariga Laura Koivumäki och från tid till annan fyra intermittert anställda.

I *fält* arbetade fältchefen Mattias Sjölander och naturvårdarna Teckla Jackson och Magnus Zetterström samt tre intermittert anställda.

I *naturum* arbetade Jessica Ångström som naturumföreståndare samt naturvägledarna Lina Ljungqvist, Mats Gothnier och Johan Landenmark. Under lör- och söndagar, semestrar och högsäsong anlätades timanställda naturvägledare, totalt motsvarande en heltidstjänst.

Inom *gård* arbetade Mattias Sjölander deltid som övergripande chef, Markus Patel från den 1 mars som arbetande förman och Alexandra Bastemark som djuransvarig. Robin Palm slutade under året. Personal från Fält och Stab har fått rycka in för att stötta när behov har uppstått.

En ledningsgrupp bestående av NP-chefen, ekonomichefen och verksamhetscheferna träffas regelbundet för att diskutera övergripande och strategiska frågor. Hela personalgruppen har möte på måndagar för avstämningar och diskussion. Det ekonomiska läget följs upp regelbundet av ekonomichefen. Utvecklingssamtal och lönesamtal genomförs årligen och från och med 2021 hanteras detta av verksamhetscheferna på delegation. Rätt till ersättning för friskvård, sjukvård och receptbelagd medicin ingår i lokala avtal. Ett av personalen valt skyddsombud är verksam inom det ena kollektivavtalsområdet och inom lantbruket är Kommunals regionala skyddsombud en aktiv part.

Protokollförda arbetsplatsträffar hålls i princip varje månad. Enligt ett samverkansavtal med de lokala fackliga organisationerna ersätter arbetsplatsträffarna informationsskyldigheten enligt MBL i många frågor. På den fasta dagordningen ingår bland annat verksamhetsplanering, arbetsmiljö, jämställdhet och upphandlingar. Personalen har friskvårdsersättning och hälsokontroller genomförs vart annat år via företagshälsovården som också bistår med uppföljningar.

Stiftelsen är medlem i arbetsgivarorganisationen Sobona (f.d. KFS), där merparten av personalen berörs av kollektivavtalet för besöksnäring. Stiftelsen är dessutom medlem i Gröna Arbetsgivare och följer jordbrukets kollektivavtal för personalen i gårdsverksamheten. Stiftelsen anlitar auktoriserade revisorer från Grant Thornton AB. Vårt kapital förvaltas av Kammarkollegiet enligt särskilt avtal.

Den ordinarie personalen kan inte göra allt som krävs av en förvaltning. Därför har entreprenörer anlåtats för snöröjning, reparations-, anläggnings-, bygg- och delvis för praktiska naturvårdsarbeten. Merparten av dessa har sin basverksamhet i närområdet och handlas upp genom avrop från ramavtal. Större investeringsprojekt handlas upp genom förenklad upphandling. Konsulter har anlåtats för utrednings-, projekterings- och projektledningsarbeten.

Styrdokument för förvaltningen

Stiftelsens arbete utgår från stadgarna och styrs formellt av skötselplaner med föreskrifter för nationalpark och naturreservat, ett avtal med Naturvårdsverket om viss fastighetsförvaltning, en överenskommelse med verket om driften av naturum och ett rättighetsavtal för att använda varumärket naturum. Driften av Åva finansierades tidigare av Stockholm stad, men efter Naturvårdsverkets köp av området hösten 2020 sköter Stiftelsen markerna med en reducerad ersättning.

Dessutom genomför Stiftelsen olika investeringar och skötselåtgärder efter direkta beslut av Naturvårdsverket och Länsstyrelsen med tillhörande öronmärkta medel.

Utifrån tolkning av styrdokumentet har styrelsen november 2016 formulerat fyra övergripande mål för Stiftelsens verksamhet i Tyrestaområdet:

1. *Med hög kvalitet förvalta natur-, kulturmiljö- och upplevelsevärden.*
2. *Utveckla, underhålla och långsiktigt bevara byggnader och anläggningar.*
3. *Visa vägen ut, berika besöket och öka kunskapen om Tyresta och andra nationalparker.*
4. *Vara en ändamålsenlig organisation, väl förankrad i omvärlden, med engagerad och kompetent personal.*

Det interna arbetet styrs av Stiftelsens övergripande verksamhetsplan och budget, vilka beslutas av styrelsen. Den är sedan nedbruten i rullande operativa arbetsplaner för gård respektive fält samt en särskild verksamhetsplan för naturum, vilka beslutas av nationalparkschefen. De olika övergripande målen flätas ofta in tillsammans förvaltningens verksamhet.

Stiftelsen är förvaltare och inte en myndighet. Myndighetsfrågor som exempelvis dispensgivning hanteras av Länsstyrelsen, oftast efter underhandssamråd med Stiftelsen.

Stiftelsens verksamhet 2022

Naturvård och friluftsliv

Det löpande naturvårdsarbetet är grunden för verksamheten och innebär tillsyn i hela området och regelbundna besök på bland annat alla eldplatser, ledsystemet i övrigt och längs kusten. I samband med detta har vi städat, lagt ut ved, åtgärdat brister och sett till att besökarna följer reglerna i föreskrifterna.

Under vår, sommar och höst har vi haft schemalagd helgtjänstgöring för naturbevakningen i fält, där hela personalgruppen engageras. Naturbevakarnas huvuduppgifter är att informera och vägleda och vi får mycket positiv feedback från våra besökare som möter ”en riktig ranger”. Under högsäsongen 2022 har vi haft naturbevakare i tjänst nästan varje dag med fokus på välfrekventerade övernattningsplatser där otillåten eldning och tältning ofta förekommer. Antalet tältnätter i Tyresta ökar och det är ibland trångt kring de iordningställda eldrastplatserna. En konsekvens är att tält olovligen slås upp på otillåtna platser och att det ofta eldas i strid med föreskrifterna; ett hot mot såväl naturvärden som upplevelsevärden.

Skötselplanen styr vilka åtgärder som skall utföras i Tyresta. Stiftelsen har där så behövs en löpande dialog med tillsynsmyndigheten Länsstyrelsen om hur skötselplanens instruktioner skall tolkas. Stiftelsen konsulterar som regel ekologisk expertis och tar in detaljerade råd i planeringen och utförandet av naturvårdsåtgärder.

Vi fortsätter arbetet med att skapa brynmiljöer längs åker- och betesmark samt längs vägar i området. Vi har frihuggit naturvärdesträd som hotats av igenväxning. Lika så har lövträd i betesmark friställts.

En personalutbildning har hållits i fält om rödlistade arter i Tyresta.

Frihuggning av äldre tallar i ett mindre område intill Vissvass by har genomförts med stöd av Länsstyrelsens beslut om tillägg och ändringar i skötselplanen för Tyresta naturreservat. Syftet med åtgärden är att på kort och lång sikt gynna den biologiska mångfalden, bl.a. genom att skapa förutsättningar för mer detaljerade skötselåtgärder framöver. Åtgärden har anmälts till Länsstyrelsen av lokala naturvänner som förespråkar fri utveckling och motsätter sig aktiva naturvårdsåtgärder. Länsstyrelsen Stockholm skickade på grund av jäv ärendet vidare till Länsstyrelsen Gotland som, baserat på anmälares uppgifter men utan att begära in information från Stiftelsen, polisanmälde händelsen i februari 2023. Länsstyrelsen har skyldighet att polisanmäla om man kan misstänka att brott har begåtts.

Återställningen av före detta åkermarker och dess brynzoner vid Källvretarna fortsätter och detta arbete beräknas hålla på till minst år 2024.

Ett projekt för att studera Tyrestas tjäderpopulation på individnivå har initierats i samarbete med forskare på Uppsala Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet.

Trädsäkring av barkborreangripna granar har utförts på flera platser i området.

Totalt har närmare 200 m³ kluven ved lagts ut vid de 14 iordningställda eldplatserna. Veden kommer främst från våra skötselåtgärder i betesmarker och bryn. Till eldplatserna i norr läggs ved ut av personal från Tyresö kommun på uppdrag av stiftelsen, inom ramen för ett rehabiliteringsprogram i Tyresö kommun.

Bygget av den bro som ska förena Alby- och Tyresta naturreservat har pågått under hela året i Tyresö kommuns regi.

Stiftelsen tar regelbundet vatten- och sedimentprover i nationalparkens sjöar på uppdrag av dels Havs- och vattenmyndighetens IKEU-program (uppföljning av kalknings- och försurningseffekter) vid Sveriges Lantbruksuniversitet och dels av ITM (Institutet för tillämpad miljöanalys) vid Stockholms universitet. Från år 2011 kalkas inga sjöar längre i Tyresta. Surhetsgraden går successivt tillbaka mot naturliga värden, till stor del beroende på bättre rening av luftutsläppen från industrierna på kontinenten. Enligt avtal med IVL har Stiftelsen även ansvar för

provtagning av nederbörd vid en station i nationalparken. Mätningen av nederbördsvolym och kemiskt innehåll är en del av Naturvårdsverkets nationella miljöövervakning.

Fordonsparken för förvaltningen består av två fyrhjulsdrivna lätta lastbilar, en terrängbil, en aluminiumbåt med elmotor, en dieseldriven servicebåt, en kanadensare, en roddbåt, tre cyklar, en snöskoter, tre fyrhjulingar samt två traktorer. Annan motordriven utrustning är en åkgräsklippare samt ett flertal motorsågar och röjsågar. Miljöbränsle används där så är möjligt och fortsatt miljöanpassning kommer att ske successivt.

Förvaltningen har tagit fram ett kontrollprogram för Åvaån. Kontrollprogrammet, som syftar till att på ett systematiskt sätt kontrollera dammanläggningarnas funktion och påverkan, inkluderar bland annat nivåmätning, flödeskontroll och uppföljning av biologin i Åvaån.

Vi har arbetat aktivt med att utföra åtgärder för att gynna vilda pollinerare.

Kulturmiljö

I Stensjödalen används den gamla Mjölnearbostaden från 1700-talet för övernattningsgrupper, företrädesvis skolklasser, som besöker nationalparken. Under året har antalet gästnätter i Mjölnearbostaden ökat med över 30% och är nu på pre-pandeminivåer med drygt 1 000 gästnätter per år. På den intilliggande lägerängen hade vi drygt 600 gästnätter under 2022.

Tyresta gård har betesdjur av gamla lantraser och bedriver en hävd enligt äldre gränser. Detta bidrar till att höja kulturmiljövärdet för både Tyresta by och dess omgivande odlingslandskap. Både lantraser och landskap utgör ett viktigt biologiskt kulturarv och en del av en kulturhistorisk helhetsmiljö.

Förvaltning av fastigheter

Underhåll av vägar, grönytor, anläggningar, byggnader och teknisk infrastruktur sker löpande och utgör en stor andel av förvaltningens kostnader. Vi har i rollen som företrädare för fastighetsägaren Naturvårdsverket och som hyresvärd haft en omfattande hantering av avtal, arrenden och andra nyttjanderätter, samt många personliga kontakter med våra hyresgäster och arrendatorer.

Här följer några exempel på vad som har skett under året:

- Förvaltningen har infört GIS för att kunna enklare kunna hantera historiska data, artinformation med mera i den löpande verksamheten.
- Omfattande upprustning av förfallen infrastruktur som spänger och trappor har genomförts
- Vid en extern inspektion av bron över Bysslätt upptäcktes strukturella skador. Max rekommenderad belastning är 1 ton vilket medför begränsningar i den service som kan ges till besökare i nationalparken.
- En servicebåt har anskaffat för tillsyn och skötsel av Tyrestas östersjödalen med närmare 15 km kustlinje.
- Det finns indikationer på att en hyresgäst under flera år har bedrivit omfattande uthyrning av sin bostad. Det kan anses strida mot hyresavtalet och Naturvårdsverket har som fastighetsägare drivit ärendet till hyresnämnden dit Stiftelsens företrädare kallats som vittne. För att ytterligare komplicera ärendet har vattenradiatorerna i bostaden frusit sönder, troligen på grund av att värmen stängts av eller väsentligen skruvats ned i slutet av 2022. Ärendet är ännu inte avgjort i hyresnämnden..

Gårdsverksamheten

Tyresta gård drivs sedan 2014 av Stiftelsen i egen regi och med anställd personal. Gårdens främsta uppgift är att restaurera och vidmakthålla det gamla betespräglade kulturlandskapet kring Tyresta by. Gården är ekologiskt certifierad enligt SMAK.

Gården håller djur av svenska lantraser; rödkulla (nötkreatur), roslagsfår, gotlandsfår, gotlandshöns och svensk gul anka. Gården har också en pedagogisk uppgift som visningsgård för besökare.

Vid årets slut hade vi ca 55 roslags- och gotlandsfår och 22 rödkullor i olika åldrar som utförde ett gott naturvårdsarbete i hagarna. Under året föddes 6 kalvar och 63 lamm. Gotlandshönsen, ca. 30 st, fick ett 10-tal kycklingar.

I stiftelsens regi hyrdes fem boxplatser ut till privata hästägare. Under sommaren tog vi också emot flera hästar för sommararbete.

Vi har sedan ett par år återtagit tidigare utarrenderade jordbruksmarker i norra Tyresta. Dessa är till vissa delar eftersatta gällande skötsel och hävd. De delar som gick att skörda som grovfoder skördades vid två tillfällen. Övriga delar betesputsades. Översyn, planering och arbete med iståndsättning av dessa nytillkomna marker har inletts. Totalt producerades ca 200 ensilagebalar.

Stiftelsen har under året drivit lanthandeln och logiverksamheten i egen regi. Lanthandeln har erbjudit besökarna möjlighet att köpa och grilla korv och tjäna dessutom som kanal för att sälja det ekologiska naturbetesköttet som produceras av Tyresta gård. Logiverksamheten bedrivs, förutom i Stensjödalen som tidigare redovisats, dels i Janssongårdens arbetarbostad och i den nyrenoverade Lillgården. Initiativet har tagits emot väl av våra besökare och Janssongården som öppnade i maj 2022 har haft 316 gäster. Lillgården har haft 167 gäster sedan i mars 2022 och skärgårdstorpet Styvnäset har haft 20 bokningar.

Samverkan och information

Vi är beroende av att samverka med vår omvärld och de aktörer som finns där, inte minst i vårt närområde. Stiftelsen får sedan ett par år en mindre förvaltningsersättning från Stockholms stad samt Haninge och Tyresö kommuner, då verksamheten gynnar kommunernas attraktivitet och dess invånare.

Vi har haft dialoger med många intressenter; med boende och hästägare i Tyresta by, med scouter, orienterare, jaktarrendatorer och fiskare. Vi har diskuterat samverkansfrågor med företrädare för Stockholms stad, närpolisen, Tyresö och Haninge kommuner, jaktlag och kommunjägare samt Länsstyrelsen och Naturvårdsverket.

Stiftelsen ingår i grannsamverkan för byn och företräder staten som markägare i möten med vägföreningar i naturreservatet.

Vissa aktiviteter i Tyresta är samrådspfiktiga enligt skötselplanen. Vi har under året förenklat och rationaliserat processen. Målet är att skapa en aktiv dialog med aktörerna så att aktiviteterna utförs inom ramen för områdets föreskrifter och att de riskerar att strida med syftet för Tyresta nationalpark och naturreservat.

Enligt vår kommunikationsstrategi ska kommunikationen bidra till fördjupade relationer med besökarna och öka upplevelsevärde av Tyresta nationalpark och dess omgivning. Vi vill

skapa större förståelse och engagemang för naturskydd och värdet av en nationalpark samt fördjupad känsla för och kunskap om naturen.

Naturum fungerar som stiftelsens kommunikationsavdelning. Vi sköter nu stor del av kommunikationen själva, som hemsida och övriga digitala kanaler samt enklare layoutarbeten av program mm.

Sammanfattningsvis kommunicerar vi följande områden/budskap och målgrupperna är de som själva har valt att följa oss på sociala medier eller besöka vår hemsida. Kommunikationen sker löpande och efter behov.

- Aktiviteter som besökarna kan delta i.
- Naturvård/förvaltningens arbete.
- Händelser (tex stormfällda träd, halka, eldningsförbud).
- Föreskrifter.
- Naturen.
- Se och göra i Tyresta.

Vidare använder vi oss av egna kanaler som hemsida, facebook, Naturkartan och instagram samt gratis kalendrier i lokaltidningar och dagstidningar. Vi lägger också ett stort värde vid att arrangera aktiviteterna tillsammans med en extern aktör eller i samband med särskilda dagar, tex Vilda blommornas dag. Under de senaste åren annonserar vi via facebook till riktade målgrupper. Den viktigaste kommunikationen kanske trots allt sker på plats i vårt besökscenter naturum med mellan 80 000 (2022) och 100 000 (rekordåret 2019) besökare, samt alla de som deltar i naturums organiserade aktiviteter.

Arbetet med nya skyltar med mera enligt de grafiska riktlinjer som har tagits fram för alla Sveriges nationalparker har fortsatt som en fortsättning på det nu avslutade entréprojektet. Hänvisningsskyltar för biltrafik har satts upp vid nationalparksentréerna. Vägvisare, ledmarkeringar och en ny karta har beställts och levereras för montering under 2023. Nya informationsskyltar till entréer och andra platser i Tyresta har tagits fram med hjälp av konsulter och referensgrupp och monteras under 2023. En ny permanent utomhusutställning om Tyresta nationalpark har tagits fram och satts upp utanför naturum.

Kunskapsuppbyggnad och nätverksarbete

För att utöka kompetensen och följa utvecklingen inom våra ansvarsområden, har personal deltagit i flera webinarier, seminarier, kurser och träffar för förvaltare och naturumföreståndare. Vi har haft besök av finska Metsähallitus, en grupp brittiska nationalparksförvaltare samt Slovaekiens miljöminister med en högnivå delegation. En del av ledningsgruppen har gjort en studieresa till Yosemite och Joshua Tree National Park för att lära hur nationalparksförvaltningarna är organiserade och opererar där.

Vi har haft en utbildning i systematiskt arbetsmiljöarbete med fokus på konflikthantering i relation till besökare.

Inom ramen för entréprojektet har vi räknare av fordon och gående/cyklister till Tyresta by samt gående vid Stensjödalen. Vi har under året kompletterat våra räknare och har nu besöks-siffror från Tyresödalen av reservatet samt Åvavägen. Vi har också initierat en studie av besökarnas hemvist genom att kontrollerar fordonens registreringsnummer på besöksparkeringarna. Med approximationer och extrapolering kan vi uppskatta att antalet besökare under 2022 uppgår till cirka 1,3-1,4 miljoner varav närmare 680 000 till nationalparken och lika

många till naturreservatet. Våra data befäster att besökarnivåerna fortsatt ligger på en hög nivå.

Naturum

Naturums uppdrag är att visa vägen ut och vi har under hela året fortsatt vår verksamhet med fokus på naturvägledning. Antal deltagare i programverksamhet och bokade grupper under 2022 uppgick till ca 7000 deltagare.

Det totala antalet besökare till Tyrestaområdet är ungefär 1,3 miljoner per år. Hösten är Tyrestas stora högsäsong. Men för naturums del har vi som flest besökare i juli, och vi tror att det är många utländska turister som står för denna ökning. Utländska Stockholmsturister på dagsbesök i Tyresta är en allt vanligare grupp, men som vi saknar statistik för. Stockholm marknadsför sig som grön huvudstad och destination som har nära både till skärgård och andra grönområden. Tyresta är ett givet besöksmål som nationalpark och med möjlighet att resa med kollektivtrafik. Turisterna kommer från många olika europeiska länder.

Under 2022 genomförde naturum för 89 förannonserade programaktiviteter, exkursioner och föredrag, med totalt 1440 deltagare. Vi har medvetet minskat på programaktiviteter för att istället satsat på evenemang i form av utomhusstationer och tipspromenader/lekar/tävlingar utomhus. Med detta arbetssätt når vi betydligt fler besökare med hög kvalitet och personligt bemötande. Vi har heller inte samma behov av att marknadsföra aktiviteten och sparar därmed både tid och pengar. Under året har 5300 personer deltagit i våra aktiviteter tack vare detta arbetssätt.

Under året har vi haft 63 guidade turer (1540 elever) för skolklasser, främst högstadium och gymnasium. Skolorna bokar guidade turer framför allt i maj, men även april, augusti, september och oktober är populära månader. Antalet skolklasserna minskar dock för varje år. Detta gäller både egna besök till Tyresta (mest en känsla), samt besök där man bokar en guide eller aktivitet hos naturum. Vi tror att detta framför allt hänger ihop med att de kommunala skolorna istället besöker de kommunala naturskolorna, varav både Stockholm och Haninge utökat sin verksamhet de senaste fem åren. Det minskade antalet skolor är framför allt klasser från mellanstadiet, medan besöken från gymnasiet har ökat, liksom andra studiebesök från myndigheter, organisationer, utländska delegationer etc, vilka är ca 30 grupper/år.

I årets början av året arrangerade vi "Gotlandsljus", en fotoutställning av Niclas Ahlberg med ett välbesökt vernissage. Fördelen med att vara naturum Nationalparkernas hus är att det aldrig känns fel att lyfta vacker natur från andra områden i Sverige..

Under sommaren lånade vi för andra gången in utställningen "Fjärilsliv", som tagits fram av Naturvårdsverket. Utställningen kombinerades med ett sommarlovsprogram om nattfjärilar med daglig kontroll av en ljusfälla samt fjärilspysel.

Till hösten arrangerades två korta men välbesökta utställningar i samband med Svampens dag och Mossornas dag.

Till flera av de tillfälliga utställningarna har vi använt vårt "micrarium" som vi fyllt med spännande föremål kopplade till utställningarna. Micrariet har snabbt visat sig vara väl investerade medel och används både till vår basutställning samt tillfälliga utställningar (Micrarium=publik, robust och användarvänlig stereolupp).

Incidenter och överträdelser

Med tanke på det stora antalet besök i Tyrestaområdet, lättillgängligheten och det tätortsnära läget, kan antalet olyckor, brott och andra incidenter trots allt betraktas som lågt.

Coronapandemin har medfört en kraftig ökning av antalet besökare, vilket är glädjande men bidrar också till ett betydande merarbete för förvaltningen. Mängden skräp, avfall och latrin har ökat markant, likaså antalet överträdelser mot föreskrifterna. Nya stigar bildas snabbt här och var och markslitaget är påfallande på många platser. De tillåtna tält och eldrastplatserna i nationalparken fylls ofta upp av besökare, vid flera tillfällen har vi räknat långt över 100 tält i nationalparken. Trängseln leder till att tält slås upp och eldning sker där så inte är tillåtet och det är inte ovanligt att ved tas ur urskogen. Nationalparksförvaltningen river spontana eldstäder så gott som dagligen året runt. Vi har satt upp temporära skyltar om eldnings- och tältförbud på "hotspots" i nationalparken. Vår känsla är att antalet överträdelser har minskat något. Under 2022 har vi haft några större bränder. Vi har fått hjälp med preventiv brandspaning av den ideella organisationen Swedish Rescue Drones. Lösa hundar, otillåten ridning och terrängcykling på stigar är annars de vanligaste överträdelserna mot föreskrifterna. Dumpningar av skräp och bilar är inte ovanligt. Som motåtgärd har vi ökat vår tillsyn med ett fokus på kvällar och helger under högsäsong.

FLERÅRSÖVERSIKT TKR

	2201-2212	2101-2112	2001-2012	1901-1912
Bidrag och ersättningar	19 055	15 638	12 463	12 293
Övriga intäkter	3 942	2 157	2 278	2 508
Rörelseresultat	-1 165	-330	385	-673
Årets resultat	-11 117	7 925	514	8 567
Direktavkastning %	3	3	2	4
Totalavkastning %	-14	12	0	19

Medel att disponera:

Balanserat resultat	33 864 760
Årets resultat	-11 116 589
<i>Summa</i>	<i>22 748 171</i>

Förslag till disposition:

Återförs till fond för verkligt värde	-10 681 744
Balanseras i ny räkning	33 429 915
<i>Summa</i>	<i>22 748 171</i>

Stiftelsens resultat och ställning framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

RESULTATRÄKNING

1

		2022-01-01 2022-12-31	2021-01-01 2021-12-31
Rörelseintäkter, lagerförändring m.m.			
Erhållna ersättningar och bidrag		19 055 310	15 638 316
Försäljning		3 099 165	1 408 245
Hysesintäkter		747 338	618 395
Övriga rörelseintäkter		95 177	130 101
Summa rörelseintäkter, lagerförändringar m.m.		22 996 990	17 795 057
Rörelsekostnader			
Material och köpta tjänster		-8 573 058	-5 417 380
Övriga externa kostnader	2	-5 313 116	-3 709 197
Personalkostnader	3	-9 497 003	-8 452 346
Avskrivningar av materiella anläggningstillgångar		-777 176	-545 976
Övriga rörelsekostnader		-1 967	-
Summa rörelsekostnader		-24 162 320	-18 124 899
Rörelseresultat		-1 165 330	-329 842
Finansiella poster			
Resultat från finansiella tillgångar	4	-9 171 686	10 230 623
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		52 055	4 327
Räntekostnader och liknande resultatposter	5	-139 670	-372 048
Summa finansiella poster		-9 259 301	9 862 902
Resultat efter finansiella poster		-10 424 631	9 533 060
Bokslutsdispositioner			
Förändring av periodiseringsfond	6	-440 000	-979 000
Summa bokslutsdispositioner		-440 000	-979 000
Resultat före skatt		-10 864 631	8 554 060
Skatter			
Skatt på årets resultat		-251 958	-629 039
Årets resultat		-11 116 589	7 925 021

BALANSRÄKNING

1

		2022-12-31	2021-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Byggnader och mark	7	181 684	199 267
Inventarier, verktyg och installationer	8	2 862 928	1 682 644
<i>Summa materiella anläggningstillgångar</i>		<i>3 044 612</i>	<i>1 881 911</i>
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>			
Räntefonder	9	8 389 798	9 697 132
Aktiefonder	10, 11	24 614 311	29 747 867
Företagsobligationer	12	13 134 507	15 158 214
Stiftelsekonsortiet GIVA	13	15 628 556	18 430 429
<i>Summa finansiella anläggningstillgångar</i>		<i>61 767 172</i>	<i>73 033 642</i>
Summa anläggningstillgångar		64 811 784	74 915 553
Omsättningstillgångar			
<i>Varulager m.m.</i>			
Lager jordbruk		285 939	287 022
Färdiga varor och handelsvaror		320 352	325 084
<i>Summa varulager m.m.</i>		<i>606 291</i>	<i>612 106</i>
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Kundfordringar		1 701 347	248 863
Övriga fordringar		1 910 223	1 249 447
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		212 928	176 618
<i>Summa kortfristiga fordringar</i>		<i>3 824 498</i>	<i>1 674 928</i>
<i>Kassa och bank</i>			
Kassa och bank		6 735 585	9 920 138
<i>Summa kassa och bank</i>		<i>6 735 585</i>	<i>9 920 138</i>
Summa omsättningstillgångar		11 166 374	12 207 172
SUMMA TILLGÅNGAR		75 978 158	87 122 725

		2022-12-31	2021-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Stiftelsekapital		39 000 000	39 000 000
Reservfond		5 650 000	5 650 000
<i>Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut</i>		<i>44 650 000</i>	<i>44 650 000</i>
<i>Fritt eget kapital</i>			
Fond för verkligt värde		6 127 736	16 809 480
Balanserad vinst eller förlust		17 055 280	9 130 260
Årets resultat		-434 845	7 925 021
<i>Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut</i>		<i>22 748 171</i>	<i>33 864 761</i>
Summa eget kapital		67 398 171	78 514 761
Obeskattade reserver			
Periodiseringsfond	14	2 145 580	1 705 580
Summa obeskattade reserver		2 145 580	1 705 580
Långfristiga skulder			
Övriga skulder till kreditinstitut	15	324 017	525 636
Summa långfristiga skulder		324 017	525 636
Kortfristiga skulder			
Övriga skulder till kreditinstitut		205 342	205 342
Förskott från kunder		12 900	-
Leverantörsskulder		3 902 823	2 271 140
Aktuella skatteskulder		267 678	883 329
Övriga skulder		362 042	379 402
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		1 359 605	2 637 535
Summa kortfristiga skulder		6 110 390	6 376 748
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		75 978 158	87 122 725

NOTER

Not 1 ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Redovisnings- och värderingsprinciper

Valt regelverk

Årsredovisningen har upprättats enligt årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 (K3).

Tillämpade principer är oförändrade jämfört med föregående år. De viktigaste redovisnings och värderingsprinciperna som har använts vid upprättande av årsredovisning sammanfattas nedan.

Intäktsredovisning

Erhållna ersättningar och bidrag avser statliga- och kommunala medel till verksamheter som Stiftelsen Tyrestaskogen bedriver på uppdrag av myndigheter. Ett bidrag eller ersättning intäktsredovisas i den period som ersättningen avser. Intäktsredovisning sker endast när den med hög grad av sannolikhet kan antas att bidraget eller ersättningen inte kommer att återkrävas. Villkorade bidrag skuldföres tills dess att de utgifter som bidraget skall täcka, uppkommer. Övriga intäkter omfattar försäljning av varor och tjänster, ersättning för guidningar i naturum samt hyresintäkter.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Materiella anläggningstillgångar skrivs av enligt plan över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn tagen till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Byggnader och mark	3%
Inventarier och maskiner	20%

Finansiella instrument och värdepappersinnehav

Stiftelsens värdepappersinnehav anses vara långfristigt och redovisas därför som en finansiell anläggningstillgång. Dessa tillgångar utgörs av andelar i Kammarkollegiets företagsobligationer, aktie- respektive räntefond, stiftelsekonsortiet GIVA och värderas till verkligt värde.

Den orealiserade värdeförändringen redovisas i resultaträkningen som resultat från finansiella tillgångar. Motsvarande belopp redovisas inom det egna kapitalet som fond för verkligt värde.

Varulager

Varulager redovisas enligt lägsta värdets princip, dvs till det lägsta anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet. Anskaffningsvärdet inkluderar alla utgifter som är hänförligt till tillverkningen. Anskaffningsvärdet beräknas enligt först in,- först ut principen.

Djurlager

Djur i jordbruk anses som en lagertillgång. Djurlager tas upp till minst 85% av den genomsnittliga produktionsutgiften för djuren behöver dock inte i något fall tas upp till ett högre värde än det som motsvarar djurens sammanlagda nettoförsäljningsvärde. Om den genomsnittliga produktionsutgiften inte motsvarar anskaffningsvärdet, ska djuret tas upp till lägst 85% av det lägsta av anskaffningsvärdet och försäljningsvärdet.

Inkomstskatt

Inkomstskatt utgör av aktuell skatt och redovisas i resultaträkningen. Aktuella skattefordringar och skatteskulder kvittas i de fall det finns en legal kvittningsrätt.

STIFTELSEN TYRESTASKOGEN

815601-0624

Not 2	Leasingkostnader	2022	2021
	Leasingkostnader	40 434	40 544
		40 434	40 544
Not 3	Personal	2022	2021
	<i>Löner och andra ersättningar</i>		
	VD samt övriga anställda	6 377 454	5 753 530
	<i>Totala löner och andra ersättningar</i>	<i>6 377 454</i>	<i>5 753 530</i>
	<i>Sociala kostnader och pensionskostnader</i>		
	Sociala kostnader	2 646 228	2 427 120
	(varav pensionskostnader)	538 630	426 110
	<i>Totala löner, andra ersättningar, sociala kostnader samt pensioner</i>	<i>9 023 682</i>	<i>8 180 650</i>
	Medelantalet anställda	13	13
	<i>Medelantalet anställda</i>	<i>13</i>	<i>13</i>
Not 4	Resultat från finansiella anläggningstillgångar	2022	2021
	Utdelning aktiefonder	846 131	921 351
	Utdelning räntefonder	551 537	82 593
	Utdelning företagsobligationer	233 591	215 373
	Utdelning GIVA	427 570	854 830
	Värdeförändring aktiefonder	-7 874 993	3 455 220
	Värdeförändring räntefonder	-352 048	-49 206
	Värdeförändring företagsobligationer	-1 139 101	-103 911
	Värdeförändring GIVA	-2 806 751	2 320 425
	Vinst/ förlust vid försäljning andelar	929 672	2 533 947
	Fondrabatt	12 706	-
	<i>Summa</i>	<i>-9 171 686</i>	<i>10 230 622</i>
Not 5	Räntekostnader, ränteintäkter och liknande resultatposter hänförliga till koncernföretag	2022	2021
	Förvaltningskostnader Kammarkollegiet	123 723	335 382
	Räntekostnader	12 343	36 666
	Ränteintäkter	-52 055	-
	<i>Summa</i>	<i>84 011</i>	<i>372 048</i>

Not 6	Bokslutsdispositioner	2022	2021
	<i>Periodiseringsfond</i>		
	Avsättning till periodiseringsfond	440 000	979 000
	<i>Summa förändring av periodiseringsfond</i>	440 000	979 000
	<i>Summa bokslutsdispositioner</i>	440 000	979 000

Not 7	Byggnader och mark	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	620 017	620 017
	Utgående anskaffningsvärden	620 017	620 017
	Ingående avskrivningar	-420 750	-403 168
	<i>Förändringar av avskrivningar</i>		
	Årets avskrivningar	-17 583	-17 582
	Utgående avskrivningar	-438 333	-420 750
	Redovisat värde	181 684	199 267

Not 8	Inventarier, verktyg och installationer	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	5 626 061	5 371 997
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	1 939 877	254 064
	Utgående anskaffningsvärden	7 565 938	5 626 061
	Ingående avskrivningar	-3 943 417	-3 415 023
	<i>Förändringar av avskrivningar</i>		
	Årets avskrivningar	-759 593	-528 394
	Utgående avskrivningar	-4 703 010	-3 943 417
	Redovisat värde	2 862 928	1 682 644

Not 9	Räntefonder	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	9 872 421	5 606 135
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	1 406 164	4 266 286
	Försäljningar	-2 361 450	-
	Utgående anskaffningsvärden	8 917 135	9 872 421
	Ingående värdeförändring	-175 288	-126 082
	<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
	Årets värdeförändring	-352 049	-49 206
	Utgående värdeförändring	-527 337	-175 288

STIFTELSEN TYRESTASKOGEN

815601-0624

Redovisat värde **8 389 798** **9 697 133**

Not 10 Aktiefonder	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	16 025 816	19 769 918
<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
Inköp	3 875 000	–
Försäljningar	-19 900 816	-3 744 102
Utgående anskaffningsvärden	0	16 025 816
Ingående värdeförändring	13 722 050	10 266 830
<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
Årets värdeförändring	-13 722 050	3 455 220
Utgående värdeförändring	0	13 722 050
Redovisat värde	0	29 747 866

Not 11 Aktiekonsoriet Spiran	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	0	–
<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
Inköp	19 973 507	–
Försäljningar/utrangeringar	-1 206 254	–
Utgående anskaffningsvärden	18 767 253	–
<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
Årets värdeförändring	5 847 058	–
Utgående nedskrivningar	5 847 058	–
Redovisat värde	24 614 311	–

Not 12 Företagsobligationer	2022-12-31	2021-12-31
Ingående anskaffningsvärden	15 208 649	13 212 896
<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
Inköp	2 348 602	2 770 064
Försäljningar	-3 233 209	-774 311
Utgående anskaffningsvärden	14 324 042	15 208 649
Ingående värdeförändring	-50 436	53 475
<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
Årets värdeförändring	-1 139 101	-103 911

Utgående värdeförändring	-1 189 537	-50 436
Redovisat värde	13 134 505	15 158 213

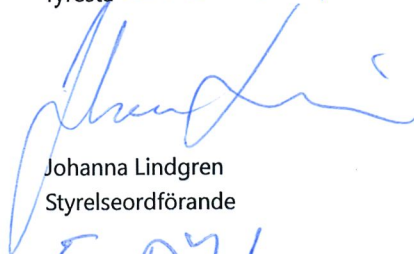
Not 13	GIVA	2022-12-31	2021-12-31
	Ingående anskaffningsvärden	15 343 000	15 343 000
	<i>Förändringar av anskaffningsvärden</i>		
	Inköp	4 878	-
	Utgående anskaffningsvärden	15 347 878	15 343 000
	Ingående värdeförändring	3 087 429	767 004
	<i>Förändringar av nedskrivningar</i>		
	Årets värdeförändring	-2 806 751	2 320 425
	Utgående värdeförändring	280 678	3 087 429
	Redovisat värde	15 628 556	18 430 429

Not 14	Obeskattade reserver	2022-12-31	2021-12-31
	<i>Periodiseringsfonder</i>		
	Beskattningsår 2020	726 580	726 580
	Beskattningsår 2021	979 000	979 000
	Beskattningsår 2022	440 000	-
	<i>Summa periodiseringsfonder</i>	<i>2 145 580</i>	<i>1 705 580</i>
	<i>Summa obeskattade reserver</i>	<i>2 145 580</i>	<i>1 705 580</i>

Not 15	Långfristiga skulder	2022-12-31	2021-12-31
	<i>Av nedanstående skuld förfaller inget belopp till betalning efter fem år.</i>		
	De Lage Finans AB	254 996	424 996
	Santander consumer bank	69 021	100 640

UNDERSKRIFTER

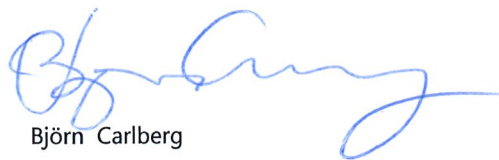
Tyresta 2023-03-24

Johanna Lindgren
Styrelseordförande

Emma Pöppel

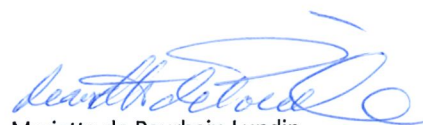
Björn Carlberg

Björn-Axel Beier

Kent Johansson

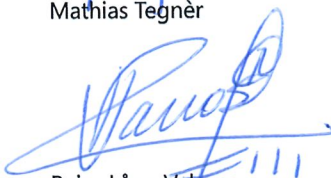
Marietta de Pourbaix-Lundin

Mathias Tegnèr

Ninni Lundblad

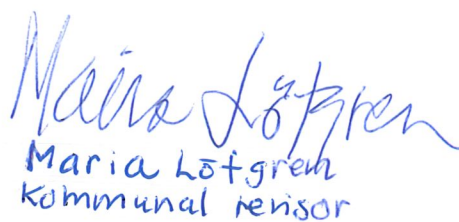

Raisa Lång Velázco

Vår revisionsberättelse har lämnats 2023-04-20

Maaria Martin Vivaldi
Auktoriserad revisor

Maria Löfgren
kommunal revisor

Revisionsberättelse

Till styrelsen i Stiftelsen Tyrestaskogen

Org.nr. 815601 - 0624

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Stiftelsen Tyrestaskogen för år 2022.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Stiftelsen Tyrestaskogens finansiella ställning per den 31 december 2022 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att styrelsen fastställer resultaträkningen och balansräkningen för stiftelsen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionsred i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorsred i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen avser att upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionsred i Sverige

alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste

också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalanden

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för Stiftelsen Tyrestaskogen för år 2022 samt av förslaget till dispositioner beträffande stiftelsens vinst eller förlust.

Jag tillstyrker att styrelsen disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen. Enligt min uppfattning har styrelsens ledamöter inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande stiftelsens vinst eller förlust.

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad

av säkerhet kunna bedöma om någon ledamot av styrelsen i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Mitt mål beträffande revisionen av förslaget till dispositioner av stiftelsens vinst eller förlust, och därmed mitt uttalande om detta, är att med rimlig grad av säkerhet bedöma om förslaget är förenligt med stadgarna.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionsmed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen, eller att ett förslag till dispositioner av stiftelsens vinst eller förlust inte är förenligt med stadgarna.

Som en del av en revision enligt god revisionsmed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen och förslaget till dispositioner av stiftelsens vinst eller förlust grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Som underlag för mitt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande stiftelsens vinst eller förlust har jag granskat om förslaget är förenligt med stadgarna.

Stockholm den 20 april 2023,

Maaria Martin-Vivaldi
Auktoriserad revisor

Stadsrevisionen

Till styrelsen i Stiftelsen Tyrestaskogen
Organisationsnummer 815601-0624

Till fullmäktige i Stockholms stad för kännedom

**Av kommunen utsedd revisors
revisionsberättelse för Stiftelsen Tyrestaskogen
år 2022**

Jag, av fullmäktige i Stockholms stad utsedd kommunal revisor, har utifrån den auktoriserade revisorns granskning bedömt stiftelsens räkenskaper, årsredovisning och styrelsens förvaltning för år 2022.

Jag har granskat hur verksamheten förhåller sig till lag och stadgar, om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed i kommunal verksamhet, med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och prövning.

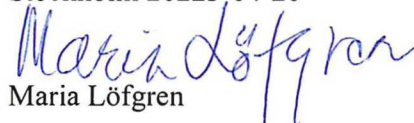
I granskningen av stiftelsens räkenskaper och årsredovisning har jag förlitat mig på den auktoriserade revisorns granskning och bedömning.

Jag bedömer sammantaget att styrelsen har utfört sitt uppdrag enligt Stiftelsen Tyrestaskogens stadgar, att verksamheten har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att den interna kontrollen har varit tillräcklig.

Jag bedömer att årsredovisningen är upprättad enligt årsredovisningslagen.

Utifrån min granskning tillstyrker jag att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet.

Stockholm 2023-04-20

Maria Löfgren

Kommunal revisor